

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศ

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศ

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

อธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศในทวีปเอเชีย
และทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนียได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศ
กับการดำเนินชีวิตของประชากรในทวีปเอเชีย
ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนียได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

เห็นความสำคัญของภูมิอากาศที่มีความหลากหลาย
อันเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ทางธรรมชาติ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ยะลาท่วม 4 อำเภอ เร่งช่วยเหลือประชาชนเดือดร้อน

ที่มาภาพ <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG220226174431697>

จากอิทธิพลลมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมภาคใต้ มีกำลังแรง ประกอบกับหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรง เคลื่อนเข้าปกคลุมประเทศมาเลเซียและในพื้นที่ภาคใต้ ทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมาก ตั้งแต่วันที่ 23-26 กุมภาพันธ์ 2565 ทำให้เกิดน้ำท่วมหลายพื้นที่ในจังหวัดยะลา ประกอบด้วย อำเภอเมือง รามัน ยะหา และอำเภอกงปิ้ง

จากข่าวนี้อยู่ในช่วงปลายเดือน

กุมภาพันธ์

.....

อยู่ในช่วงฤดู

ปลายฤดูหนาว เข้าสู่ฤดูร้อน

.....

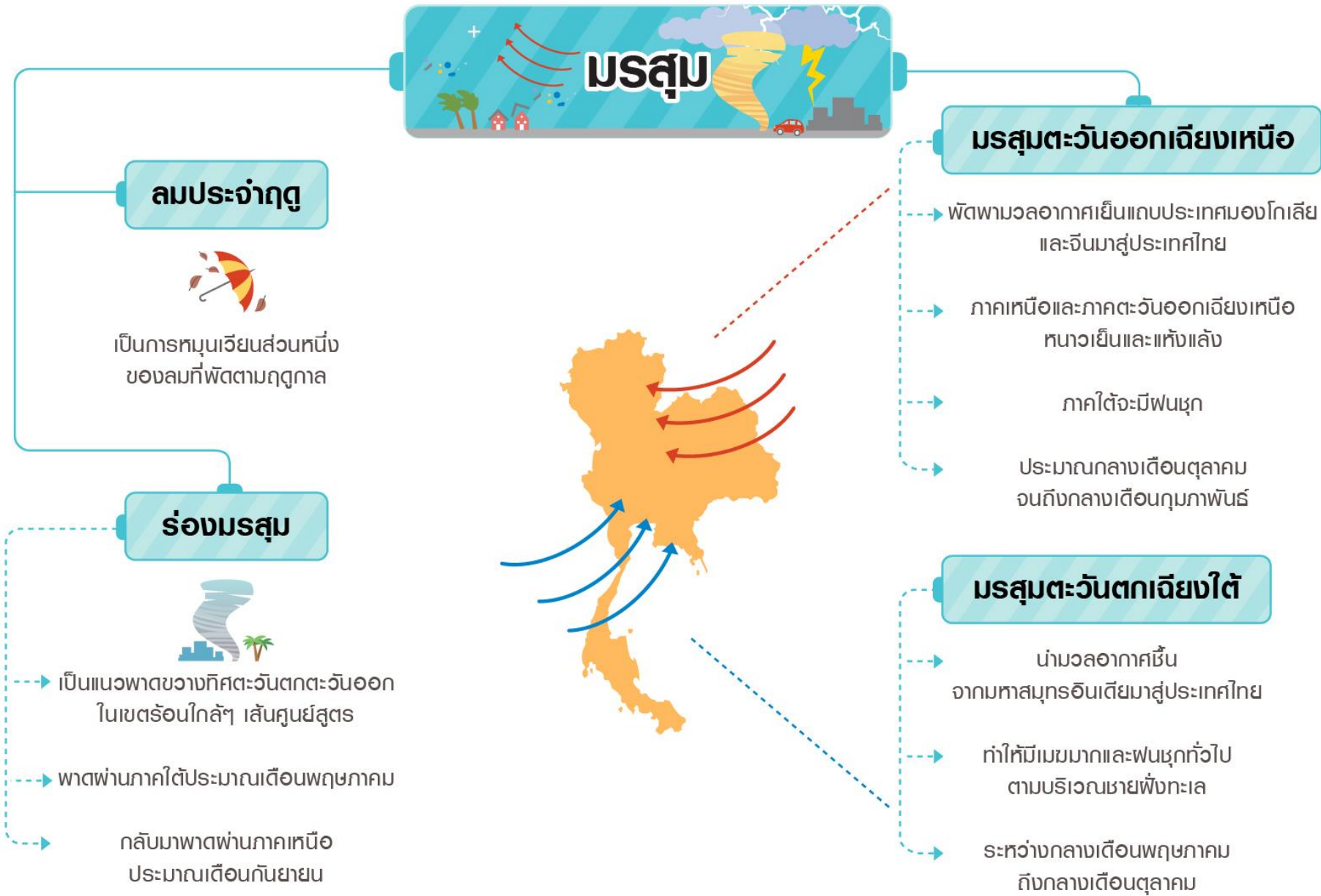

แล้วทำไมภาคใต้จึงเกิด
เหตุการณ์น้ำท่วม
ในช่วงฤดูร้อน

เพราะเกิดจากลมตะวันตก
ที่ปกคลุมภาคใต้มีกำลังแรงมาก
ทำให้เกิดฝนฟ้าคะนอง

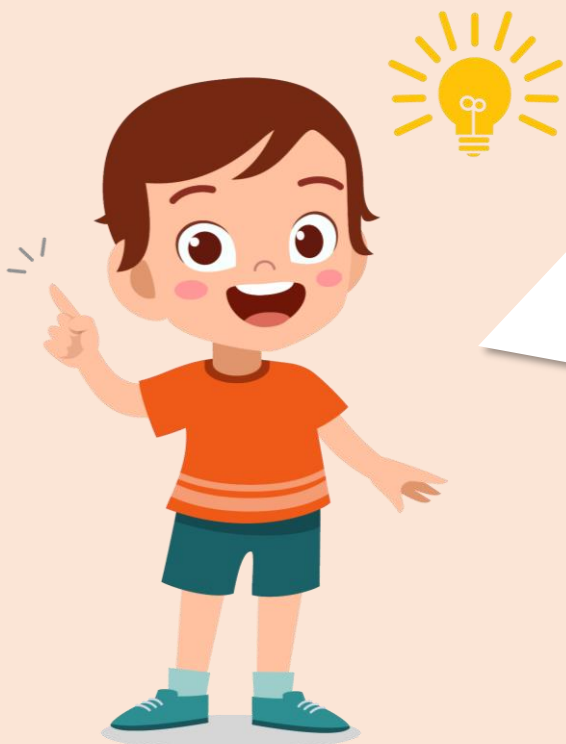

นักเรียนจะเห็นว่าเหตุการณ์น้ำท่วมที่ภาคใต้
มิได้มีแค่เรื่องฤดูกาลเท่านั้นแต่ยังมีปัจจัย
ทางด้านธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง
หลากหลาย ทั้งลมมรสุมหรือภาวะโลกร้อน
ตั้งนั้น สภาพอากาศต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลก
ย่อมมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดภูมิอากาศ
ที่แตกต่างกัน

จากแผนที่แสดงเขตลักษณะ
ภูมิอากาศ นักเรียนคิดว่า
ทวีปเอเชีย กับ ทวีปออสเตรเลีย
และโอเชียเนีย มีความแตกต่างกัน
อย่างไร

ทวีปเอเชียจะมีลักษณะ
เขตภูมิอากาศหลากหลายมากกว่า
ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย
โดยสังเกตได้จากสีในแผนที่

ปฏิบัติดังนี้

1. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศให้นักเรียน
2. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ในประเด็นดังนี้
 - ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศของทวีปเอเชีย
 - ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย มีอะไรบ้าง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศ

1) ตำแหน่งที่ตั้ง
ตามละติจูด

2) แนวทิวเขา
และภูมิประเทศ

3) ทิศทางลมประจำปี

4) พายุหมุนเขตร้อน

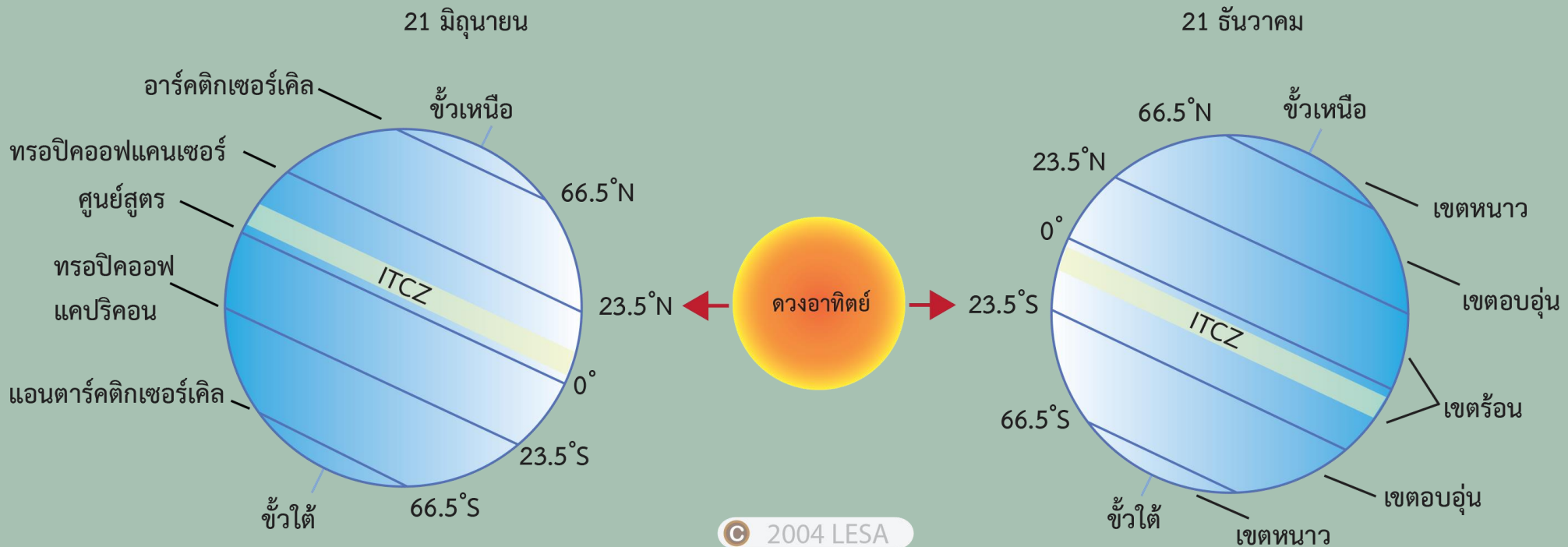
5) ความสูงต่ำ
ของพื้นที่

6) ตำแหน่งใกล้
ไกลทะเล

7) กระแสน้ำ
ในมหาสมุทร

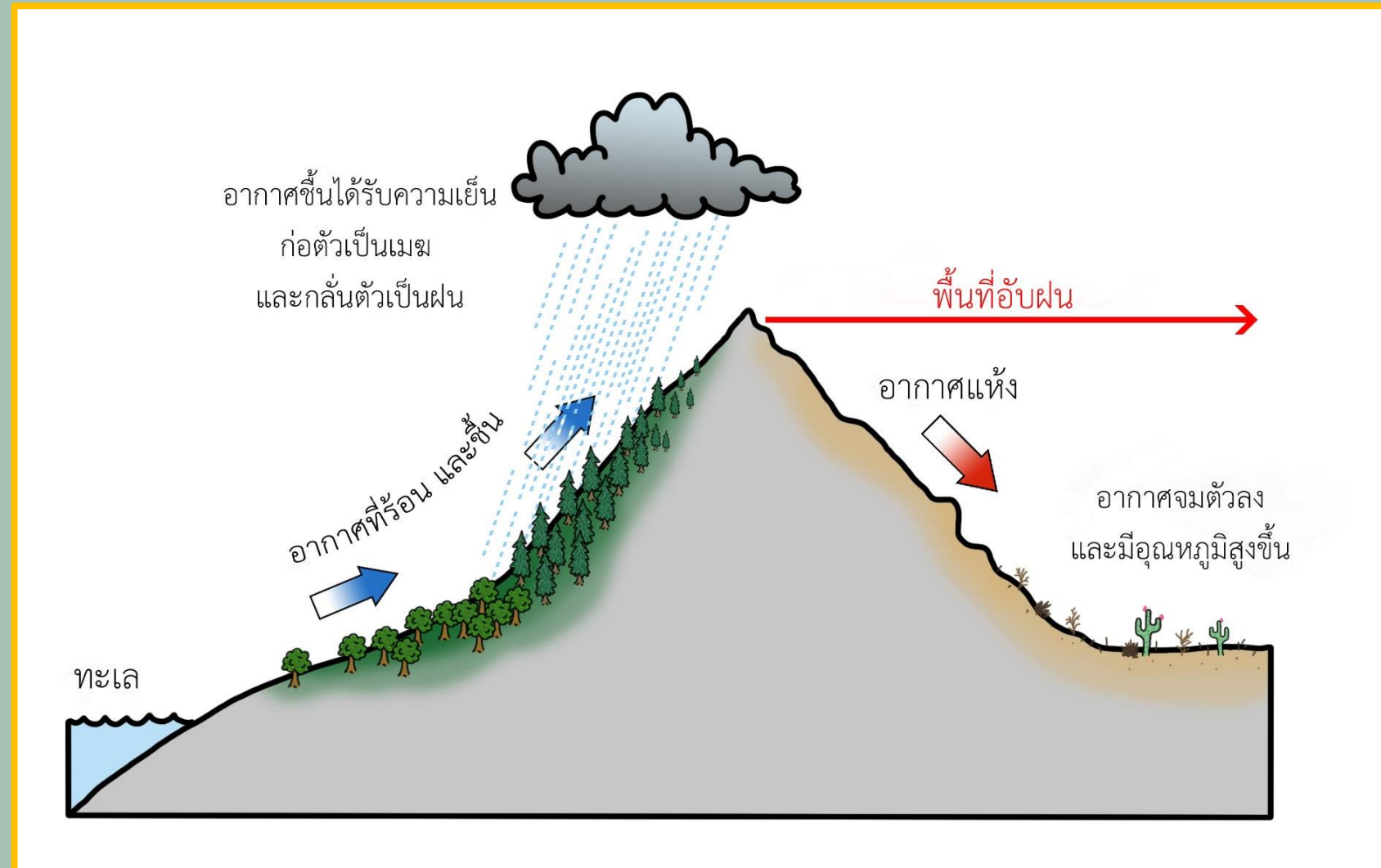
1) ตำแหน่งที่ตั้งตามละติจูด

ตำแหน่งที่ตั้งที่แตกต่างกันทำให้ได้รับรังสีความร้อน
จากดวงอาทิตย์มากน้อยแตกต่างกัน

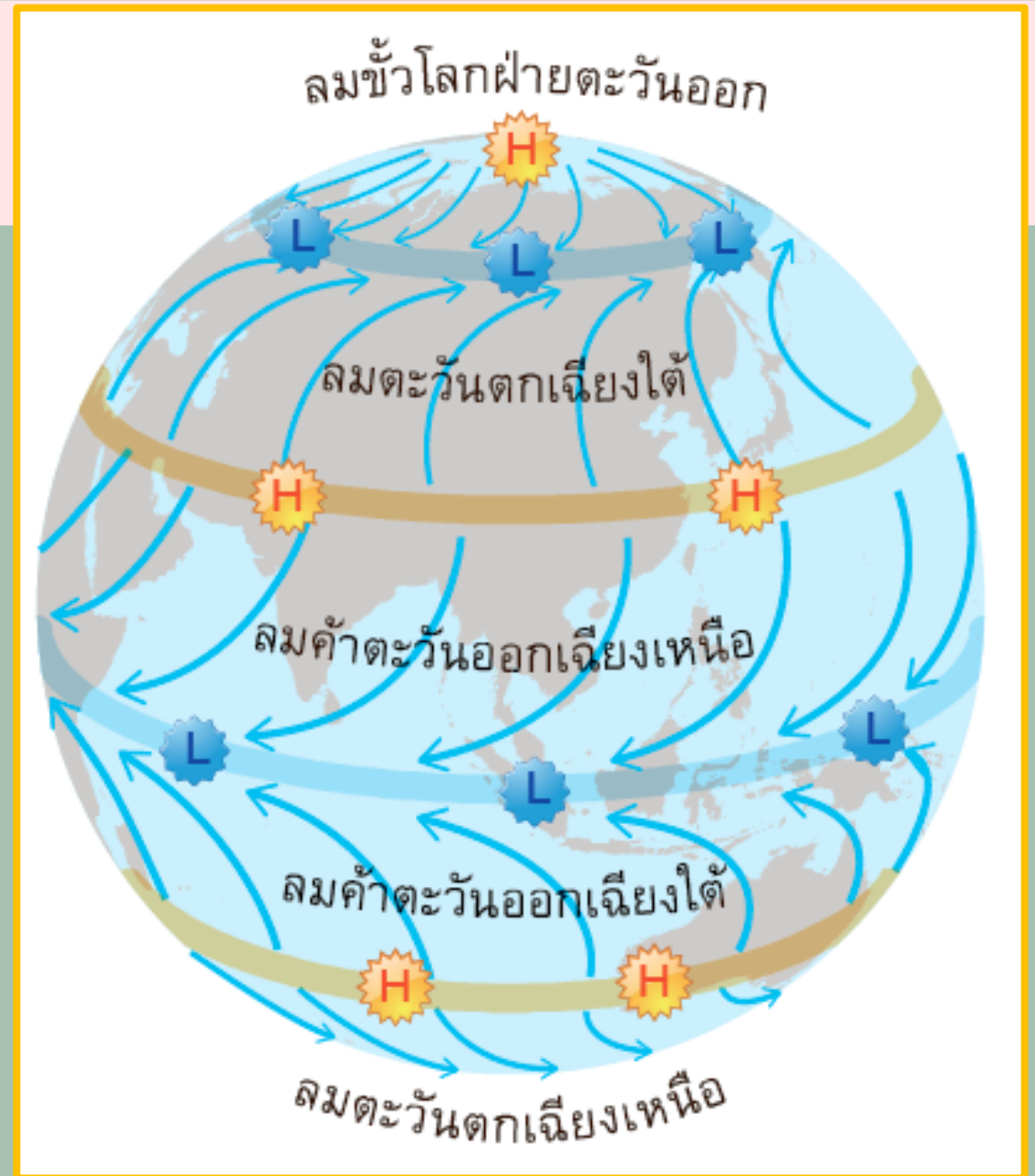
2) แนวทิวเขาและภูมิประเทศ

หน้าเขารับฝน
หลังเขาอัปฝน
(rain shadow)

3) ทิศทางลมประจำปี

- ลมที่พัดเข้าสู่ภาคพื้นทวีป (แผ่นดิน) จะนำพา “ความชื้น” + “ฝน” เข้ามา
- ลมที่พัดออกจากภาคพื้นทวีป (แผ่นดิน) จะมีความชื้นต่ำ + แห้ง

4) พายุหมุนเขตร้อน

พื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลของพายุ
ทำให้มีปริมาณฝนสูงกว่าปกติ
และมักประสบภัยพิบัติ

พายุหมุนเขตร้อน

ตามความรุนแรงของพายุ

• แบ่งเป็น 3 ชั้น •

- 1** ดีเปรสชันเขตร้อน (Tropical Depression)
มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางน้อยกว่า **34 นอต (63 กม./ชม.)**
- 2** พายุโซนร้อน (Tropical Storm)
มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางอยู่ระหว่าง **34-64 นอต (63 - 117 กม./ชม.)**
- 3** พายุไต้ฝุ่น / เฮอริเคน (Typhoon or Hurricane)
มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง **65 นอต** หรือมากกว่า หรือ **ตั้งแต่ 118 กม./ชม.** ขึ้นไป

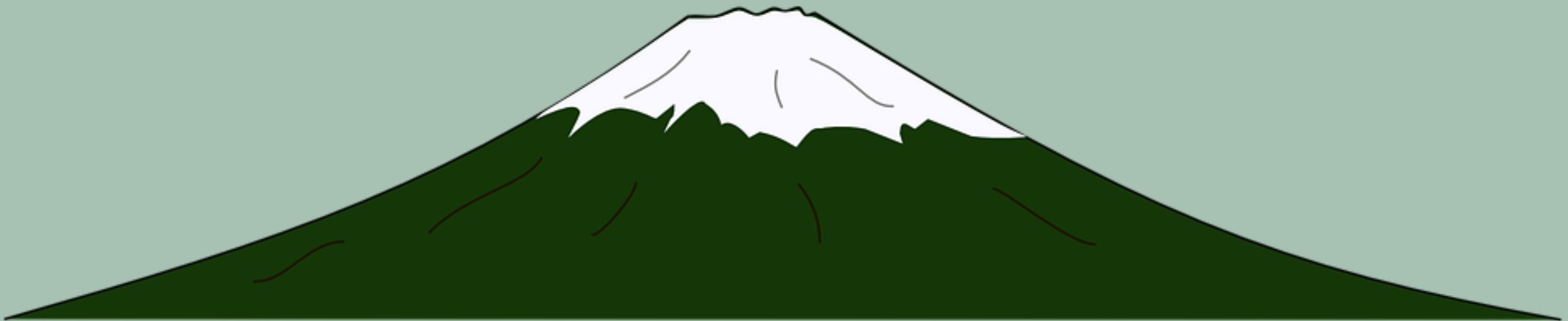
พายุปาบึก
มีความเร็วลมเฉลี่ย **65 กม./ชม.**
ถือว่าเป็นพายุโซนร้อน

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

Thai PBS 3

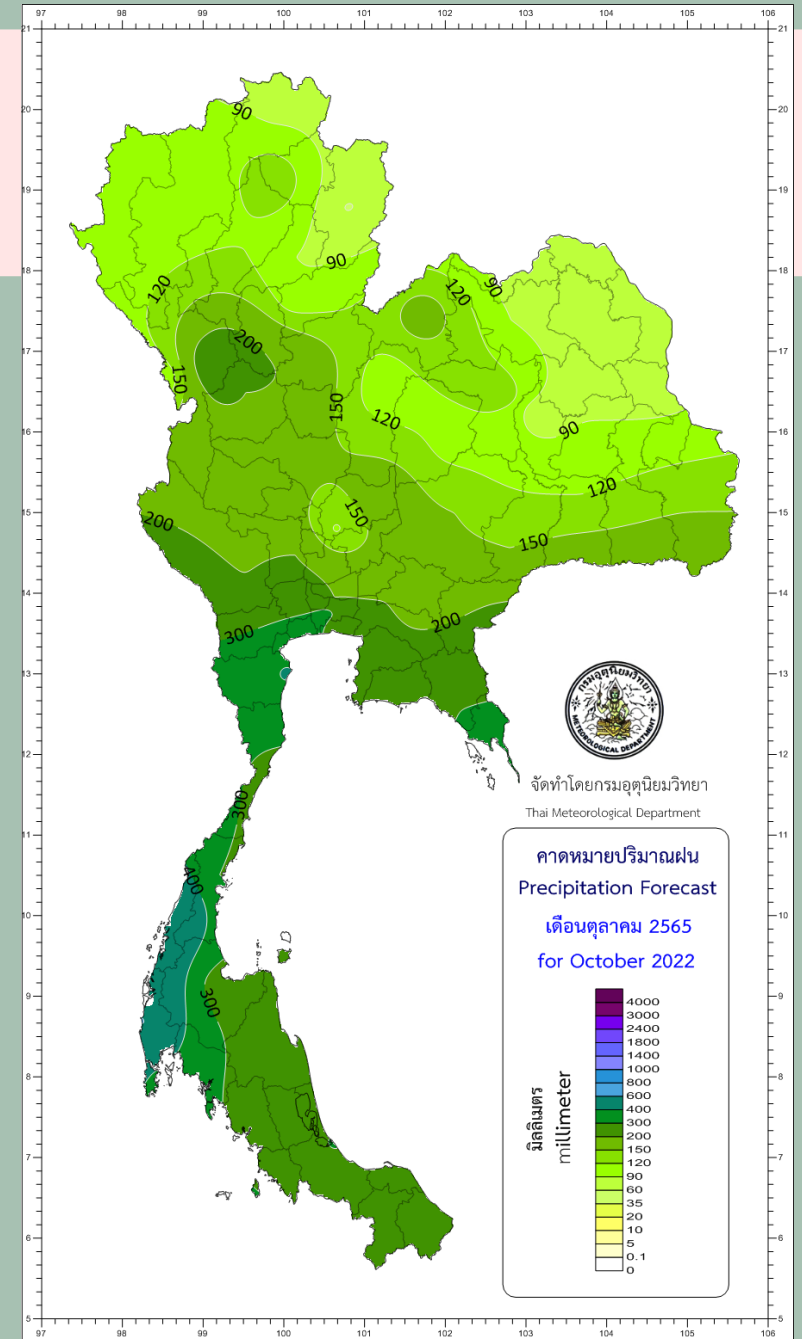
5) ความสูงต่ำของพื้นที่

ยิ่งสูงยิ่งหนาว พื้นที่ภูเขาสูง ที่ราบสูงจึงมีอุณหภูมิต่ำกว่าพื้นที่ราบ
(ยิ่งสูง ยิ่งหนาว)

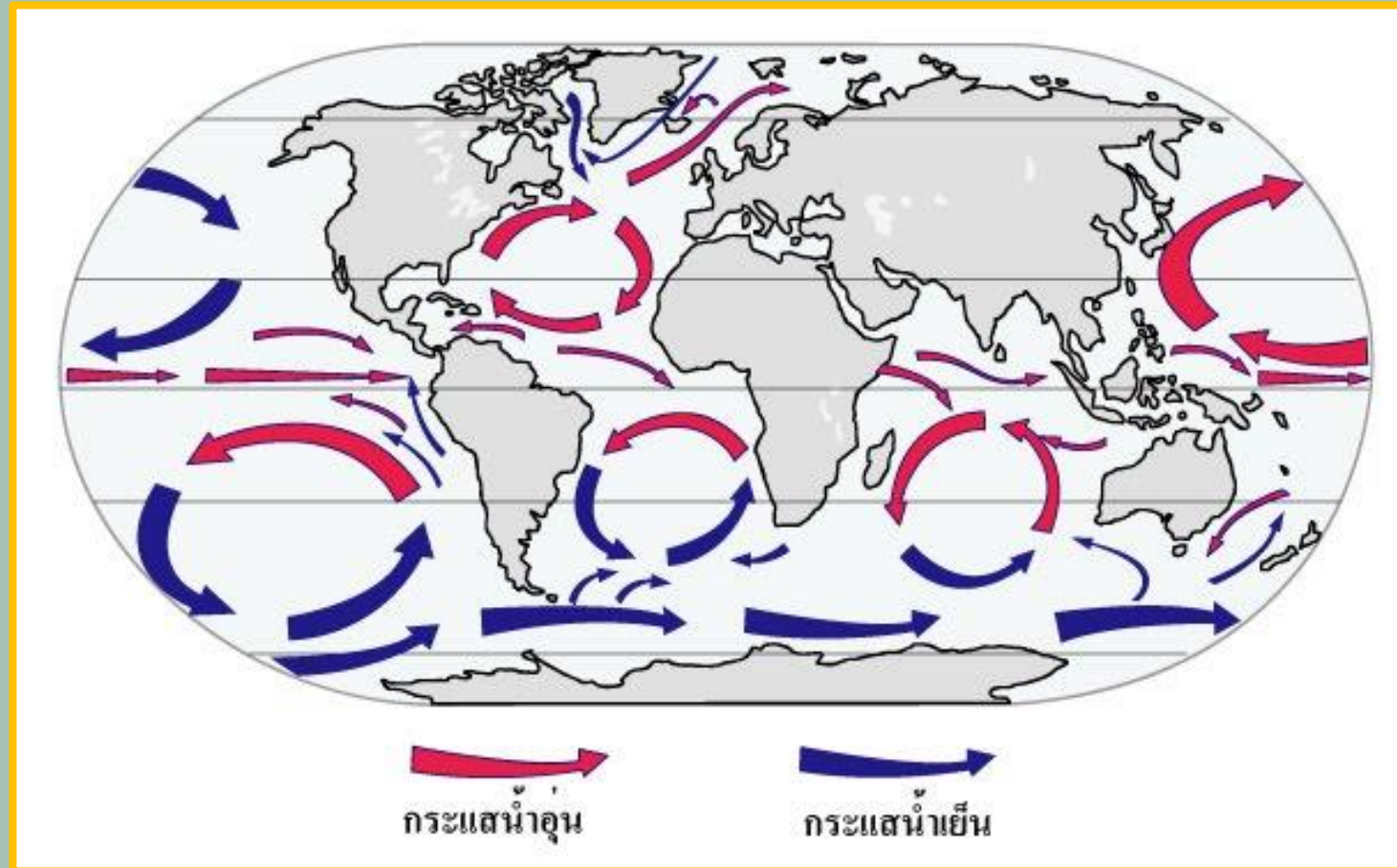
6) ตำแหน่งใกล้ทะเล

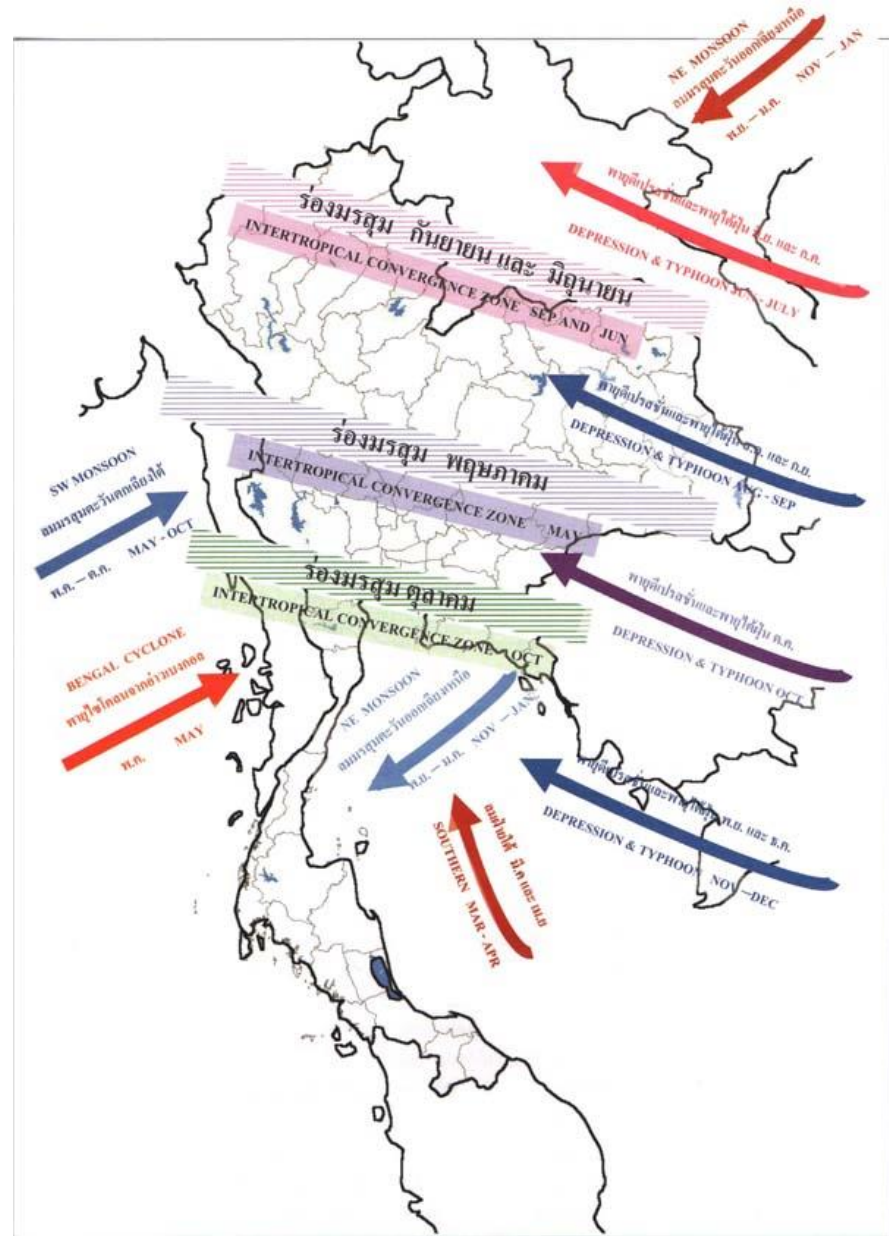
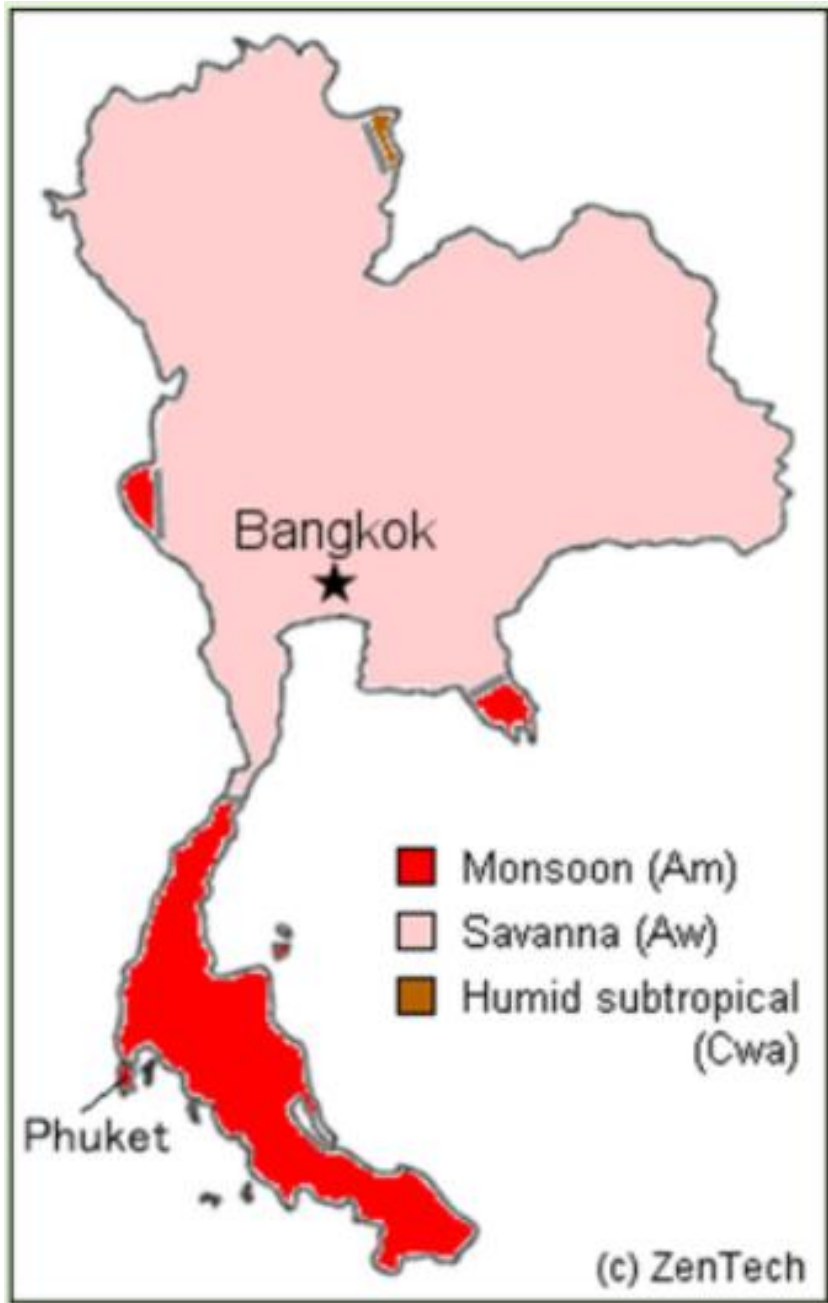
พื้นที่ใกล้ทะเลจะได้รับความชื้น
มากกว่าพื้นที่ที่อยู่ไกลทะเล

7) กระแสน้ำในมหาสมุทร

บริเวณที่ได้รับอิทธิพลจาก
กระแสน้ำเย็นความชื้น
น้อยกว่าบริเวณที่ได้รับ
อิทธิพลจากกระแสน้ำอุ่น

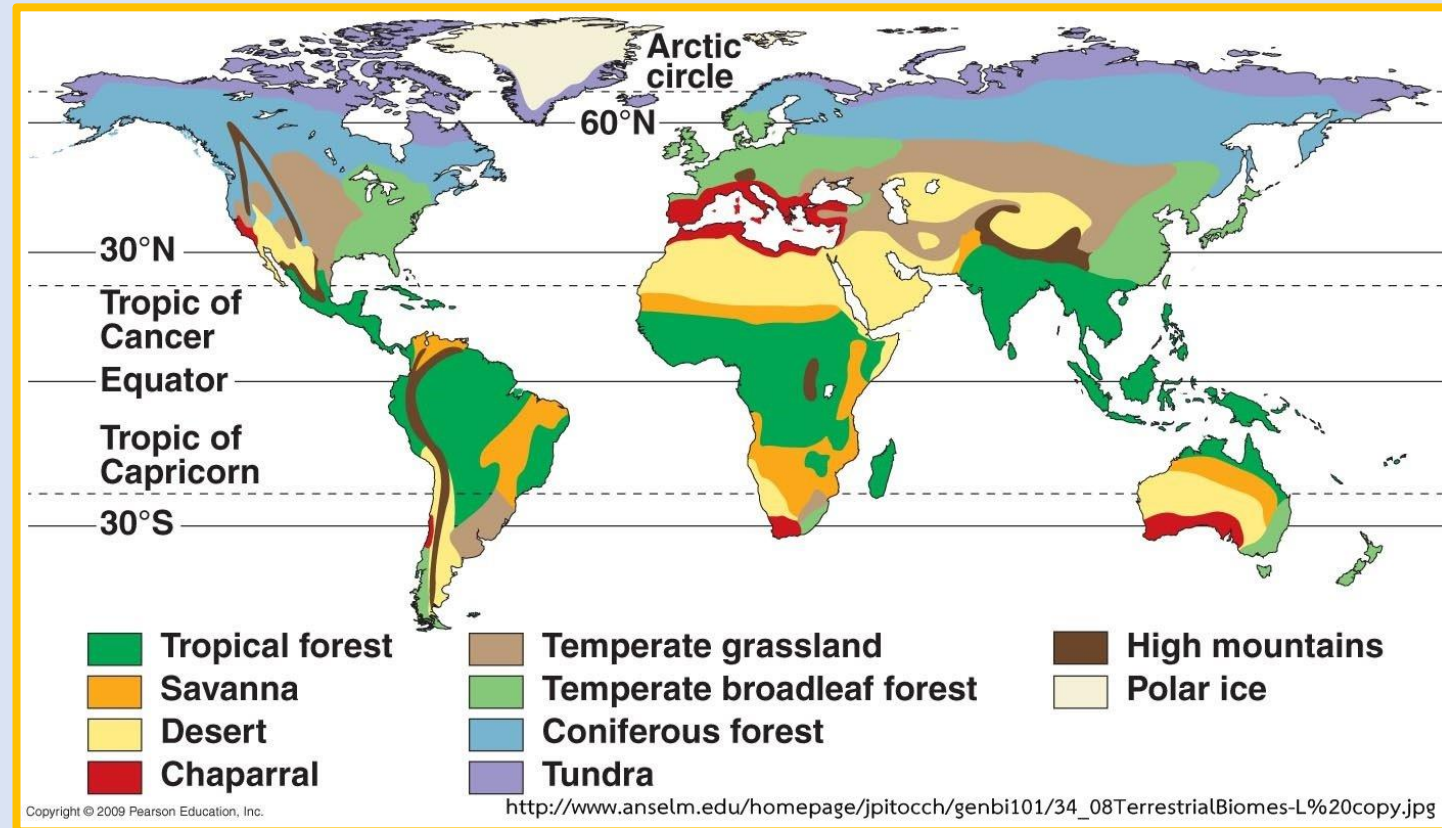
<http://tumsikwae.blogspot.com/2016/05/journey-of-wind-story.html>

จากการศึกษาใบความรู้
นักเรียนคิดว่าปัจจัยแต่ละชนิด
ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศของ
ประเทศไทยอย่างไรบ้าง

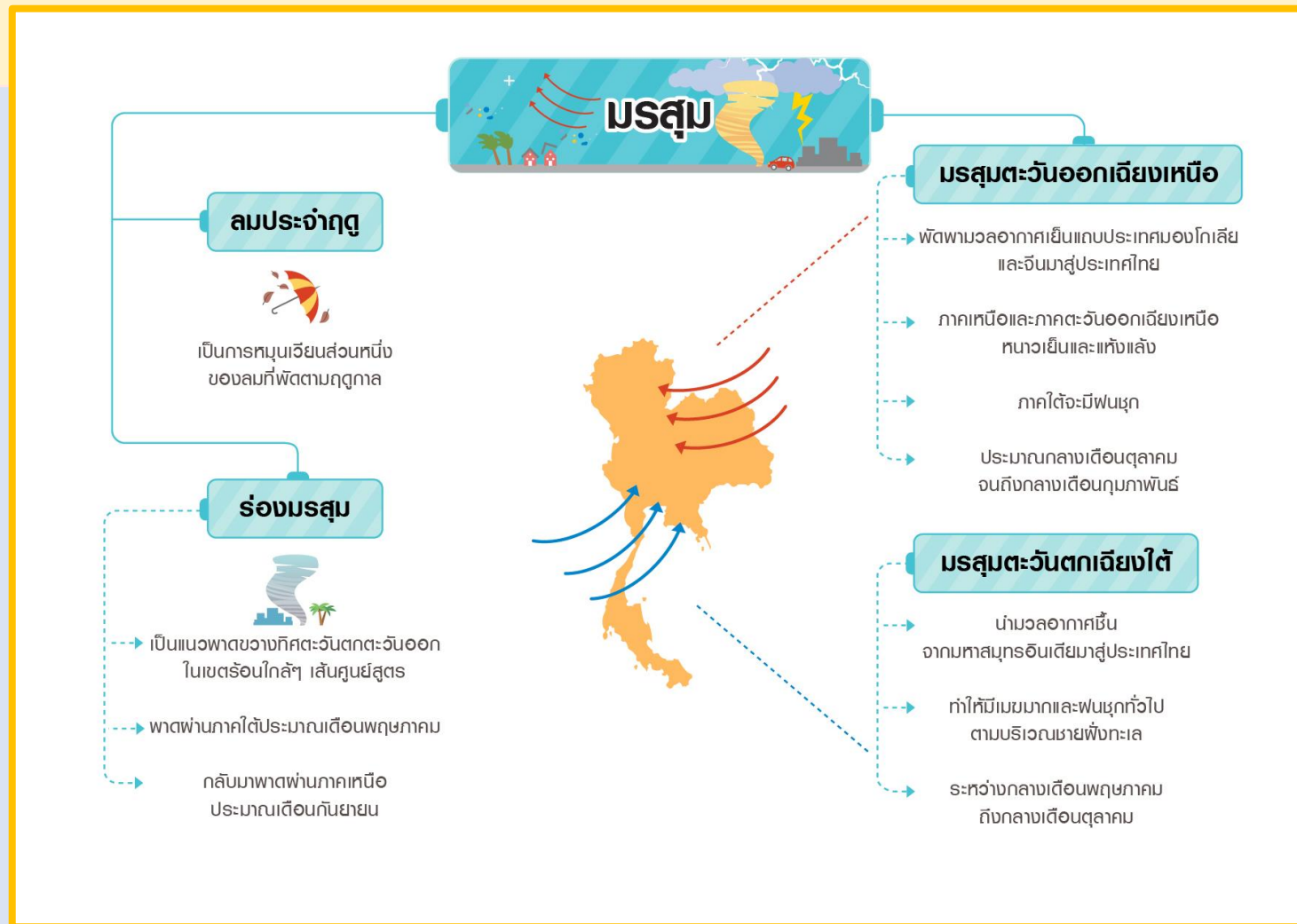
1) ตำแหน่งที่ตั้งตามละติจูด

ประเทศไทยตั้งอยู่ซีกโลกเหนือ
ระหว่างเส้นศูนย์สูตรกับ
เส้นทรอปิกออฟแคนเซอร์
ซึ่งอยู่ในเขตอากาศร้อน

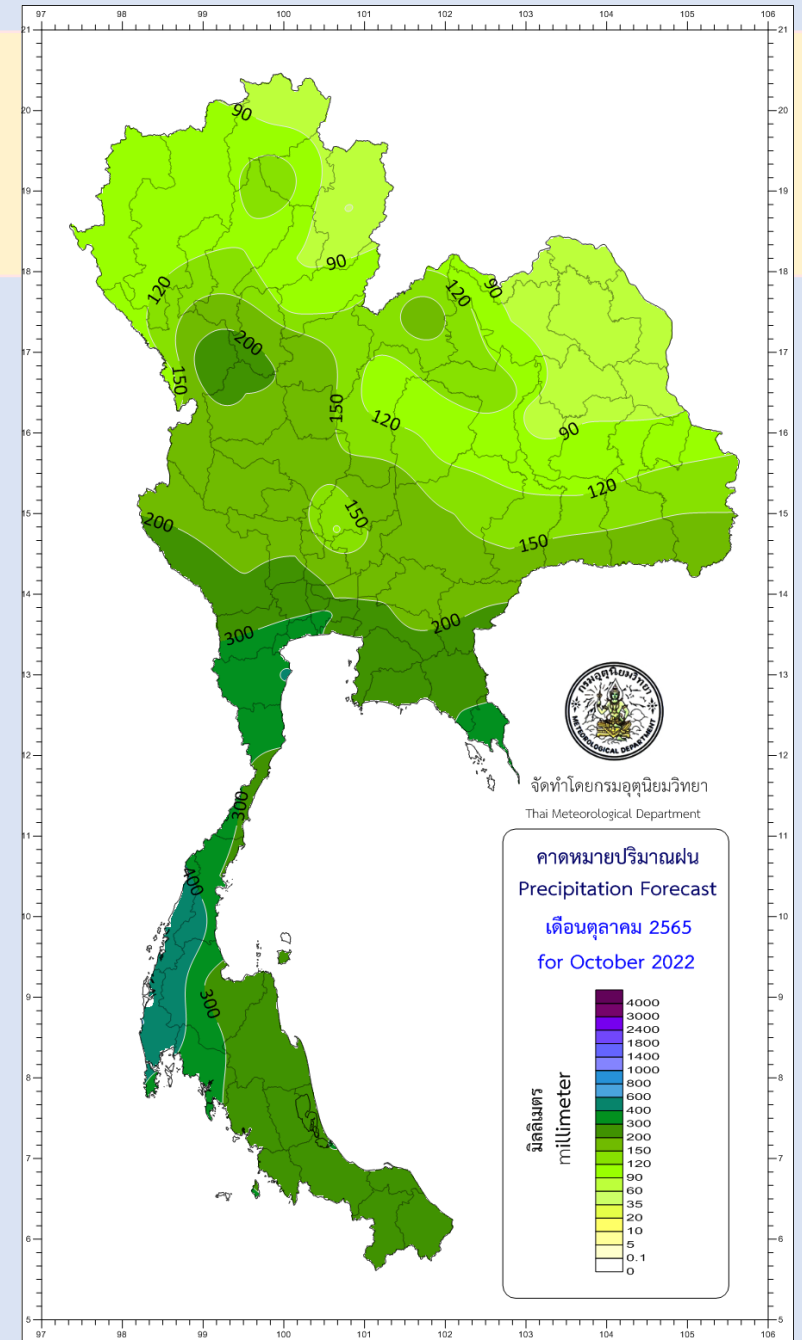
3) ทิศทางลมประจำปี

ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้
จะนำความชื้น และฝนเข้าสู่
แผ่นดิน ส่วนลมมรสุม
ตะวันออกเฉียงเหนือ จะนำ
ความหนาวเย็น และแห้ง
เข้าสู่แผ่นดิน ส่วนลมที่พัด
ออกจากแผ่นดินจะมีความชื้น
ต่ำและแห้ง

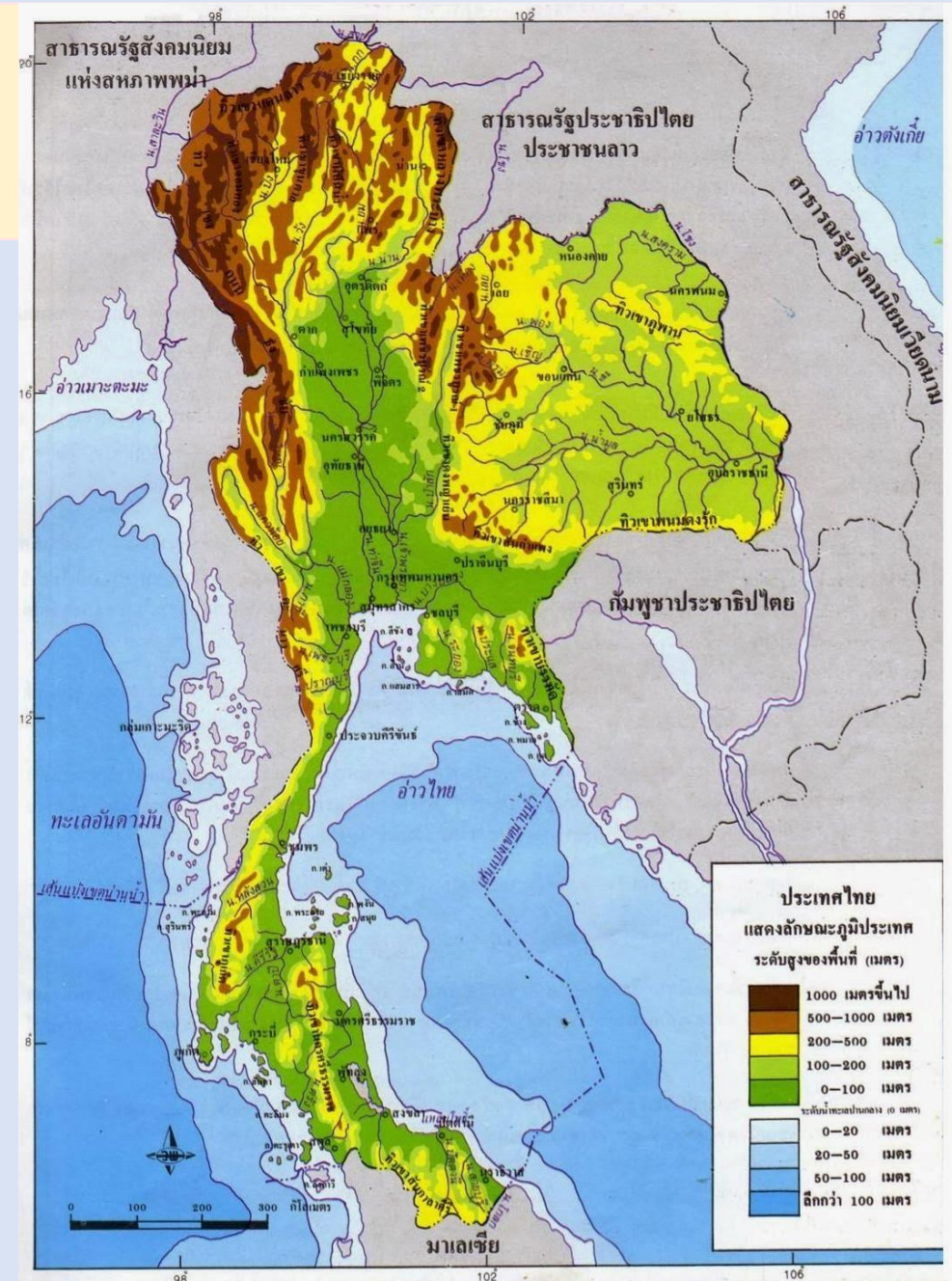
4) พายุหมุนเขตร้อน

พื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลของพายุ
ทำให้มีปริมาณฝนสูงกว่าปกติ
และมักประสพภัยพิบัติ

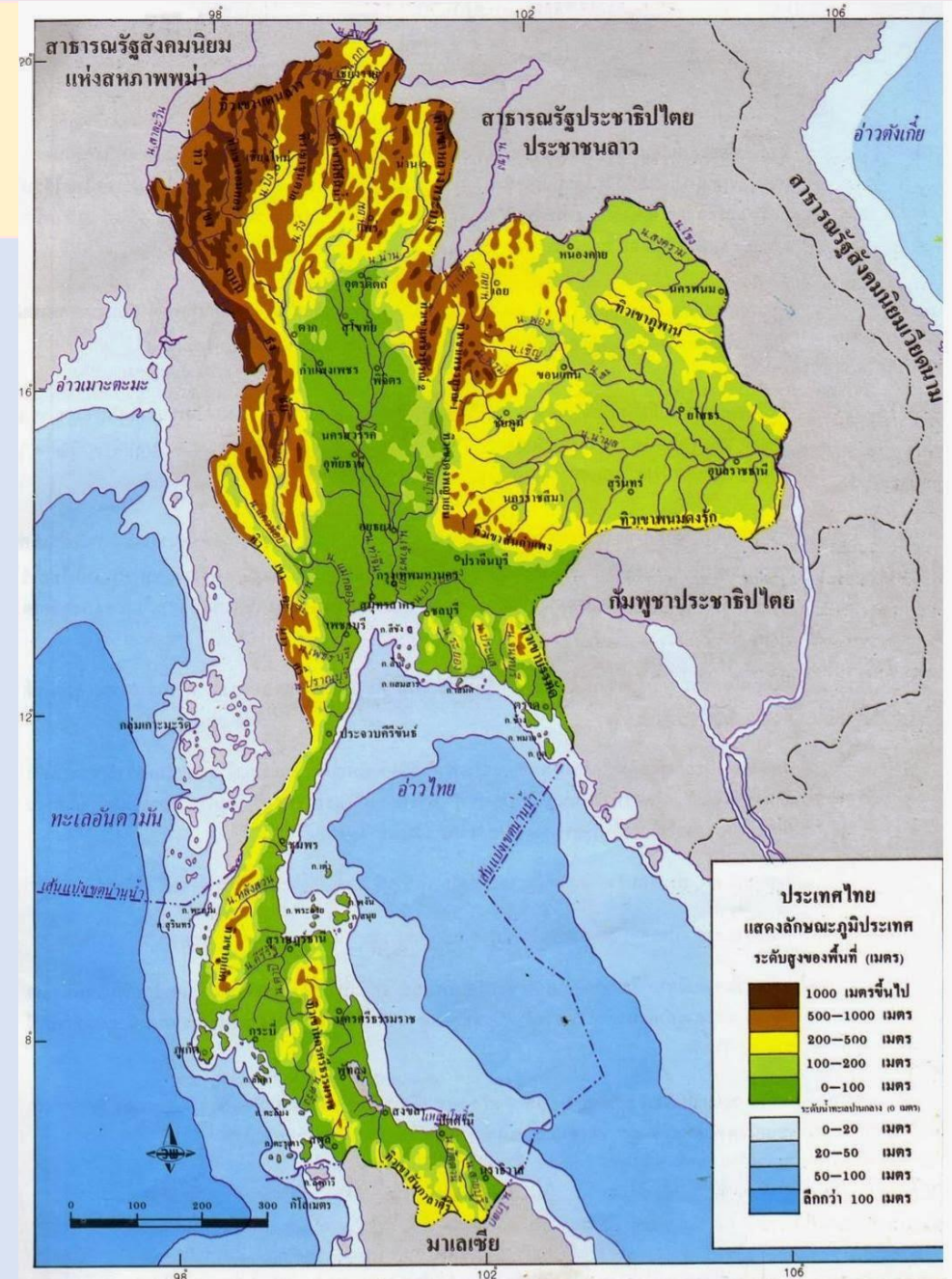
5) ความสูงต่ำของพื้นที่

ยิ่งสูงยิ่งหนาว พื้นที่ภูเขาสูง
ที่ราบสูงจึงมีอุณหภูมิต่ำกว่า
พื้นที่ราบ เช่น บริเวณภาคเหนือ
และภาคตะวันตก

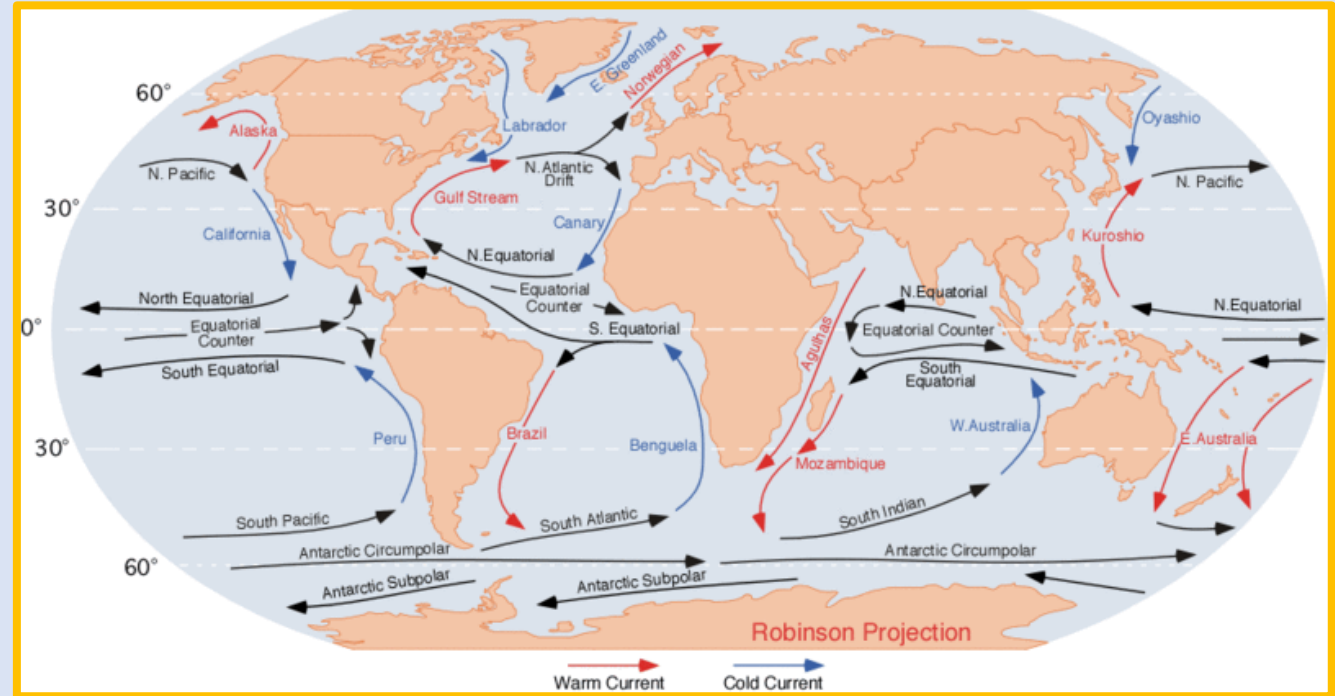
6) ตำแหน่งใกล้ไกลทะเล

พื้นที่ใกล้ทะเลได้รับความชื้นมากกว่าพื้นที่ที่อยู่ไกลทะเล เช่น ภาคใต้และภาคตะวันออกที่อยู่ใกล้ทะเล ต่างจากภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อยู่ห่างไกลทะเล

7) กระแสน้ำในมหาสมุทร

บริเวณประเทศไทยอยู่ในเขต
ศูนย์สูตร จึงได้รับอิทธิพล
จากกระแสน้ำอุ่นศูนย์สูตร
ซึ่งส่งผลให้อากาศมีความชื้น
และมีฝนตก

ช่วง
อากาศแบบไหนนะ

ขั้นตอนมีดังนี้

1. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียน โดยปฏิบัติดังนี้

- กลุ่มที่ 1, 3, 5

ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดลักษณะภูมิอากาศของทวีปเอเชีย

- กลุ่มที่ 2, 4, 6

ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดลักษณะภูมิอากาศของ
ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันตอบคำถามในใบกิจกรรมที่ 8

ขั้นตอนมีดังนี้

3. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้น และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ใบกิจกรรมที่ 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศในทวีปเอเชีย
ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เอเชีย ออสเตรเลีย : ความเหมือนและความต่าง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศ
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น ม.1/..... เลขที่.....
ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น ม.1/..... เลขที่.....
ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น ม.1/..... เลขที่.....
ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น ม.1/..... เลขที่.....
ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น ม.1/..... เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศตามทวีปที่นักเรียนได้รับมอบหมาย และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะอากาศให้ถูกต้อง สมเหตุสมผล

ภูมิภาคที่กลุ่มนักเรียนได้รับมอบหมาย :

1) ตำแหน่งที่ตั้งตามละติจูด

.....
.....

2) แนวทิวเขาและภูมิประเทศ

.....
.....

3) ทิศทางลมประจำปี

.....
.....

4) พายุหมุนเขตร้อน

.....
.....

5) ความสูงต่ำของพื้นที่

.....
.....

6) ตำแหน่งใกล้ไกลทะเล

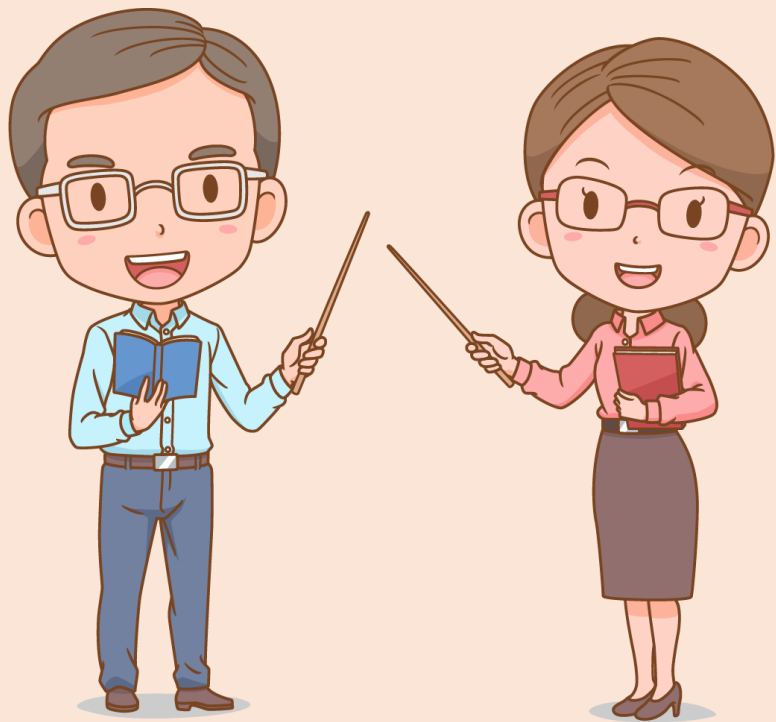
.....
.....

7) กระแสน้ำในมหาสมุทร

.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 8

สรุปบทเรียน

จากความหลากหลายของปัจจัย
ทางธรรมชาติที่ทำให้เกิดความแตกต่าง
ของลักษณะภูมิอากาศทั้ง 2 ทวีป
นักเรียนคิดว่าประชากรต้องปรับตัว
ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

ประชากรในแต่ละภูมิภาคต้องปรับตัว
ตามสภาพแวดล้อมที่ตนตั้งถิ่นฐานอยู่
เช่น ในพื้นที่ที่มีลมมรสุมประจำ
จำเป็นต้องสร้างบ้านให้มีความแข็งแรง
ทนทาน หรือเมื่ออยู่ที่สูง อากาศมีความ
หนาวเย็น เครื่องแต่งกายต้องมีความหนา
เพื่อเก็บความร้อนได้ ฯลฯ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ
ในทวีปเอเชีย (1)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

